

Český česnek na misii

(Život víry, 2021)

David Symon

„Prosím tě, tu máš, vem si žvejku,“ řekla kolegyně ještě, než jsem se stačil posadit. Před příchodem na týmové setkání jsem do sebe rychle hodil česnečku, skočil na kolo a přijel. Asi jsem byl cítit už na dálku. V Bosně a Hercegovině, kde je větší důraz na vnější image, kdy si lidi dávají pozor na to, jak vypadají (a jak voní), je uvařená voda s bramborami s česnekem a k tomu rohlík dost nepochopitelný koncept lehčího oběda. To se prostě nedělá, a i když jsem už přestal nosit ponožky v sandálech a používat látkové kapesníky, zase jsem se ukázal jako ten Čech. Pořád něco.

Jací jsme jako Češi na misii? Jak nám jde se přizpůsobovat, potlačovat své češství, nebo ho naopak využívat pro dobro věci? Asi každý misionář se s tím setká, ale nejen misionář – určitě si vybavíte nějakou vlastní zkušenost s jinou kulturou.

Navzdory výzvam věřím, že česká církev má obrovský potenciál ohledně zahraniční misie (vysílat a podporovat), který využívá pouze částečně. Komunismus padl v roce 1989 a s ním přišla svoboda hlásat evangelium a svoboda cestovat – a hlásat evangelium v zahraničí. Jirka o tom, co prožil v roce 1992, říká: „Bůh si povolává Čechy a Slováky do misie v bývalé Jugoslávii – a my budeme první.“ Dohnalovi vyjeli a další je následovali – do Chorvatska, na Ukrajinu, později i do vzdálenějších koutů světa. Čeští misionáři se dostali dokonce na vzdálené ostrovy v Tichomoří, do latinskoamerických džunglí, do rozlehlých oblastí „stánů“, nebo na vrcholky Himalájí – právě Radka v Nepálu se o tom, jaké to je být Češkou na misii, sdílí: „Je to dobré na aklimatizaci, jsme přizpůsobiví, nejsme nějaká dobyvačná kolonizační povaha, nepřijdu s know-how co a jak dělat.“

Měl jsem příležitost bavit se s více českými misionáři a podle toho, co jsem zjistil, máme v zahraniční práci jak výhody, tak i nevýhody. Tohle můžou být pozitiva:

- Jako Češi jsme obecně velmi přizpůsobiví, např. v cizině se spíše asimilují a nevytváří ghetta.
- Čeština není světový jazyk, neočekáváme, že s námi ostatní budou mluvit česky (oproti např. anglicky mluvícím) a jsme nuceni rychle se učit místní jazyk.
- Pocházíme z kontextu, kde rozumíme i západní i východoevropské mentalitě. Pamatujeme nedávný totalitní útisk a můžeme se ztotožnit lépe s trpícími lidmi v podobných situacích. V souvislosti s tím, zpravidla nemáme přemrštěná očekávání ohledně svého životního standartu v dané zemi.
- Lidé nás jako Čechy často znají. Jako turisty, sportovce, jako bývalé Čechoslováky s dobrými vztahy se Slováky, znají českou rostoucí ekonomiku, znají Prahu, atd.
- Nemáme historii války nebo kolonizace cizích zemí, obecně jsme díky tomu pozitivně přijímáni.

Seznam jednak není určitě vyčerpán a na druhou stranu s mnohým můžeme určitě nesouhlasit, ale to je tak asi všechno, co se s tím dá dělat, jak řekl nejslavnější Čech Jára Cimrman. Jarda (jiný než slavný vynálezce) přichází se zajímavou anekdotou: „Přijel kamarád a řekl, že mu málem v Bosně dali přes držku, protože se zamotal do nějakého politického tématu. A když už se na něj ty chlapi sbírali, tak řekl: ‚No, já jsem z Československa,‘ ‚Jo, tak to jo,‘ sedli si a pokračovali v konverzaci.“ Tomáš, který s rodinou působí v Srbsku, se sdílí o tom, že se vždycky cítili přijatí jako Češi a s nadsázkou přidává: „Podle mě by Češi měli být misionáři všude, ne ‚co Čech, to muzikant‘, ale ‚co Čech to misionář‘.“

To vše vypadá velmi optimisticky, my jsme přece často spíše pesimisté a rádi si stěžujeme, ne? Všichni samozřejmě víme, že jakékoliv výhody mohou mít své stinné stránky. Právě na misi se může projevit česká soběstřednost. Možná o sobě někdy smýšlíme příliš idealisticky, například jako dobře vyvážený spojující most mezi Západem a Východem nebo jako mírumilovný národ, který se umí vypořádat s konflikty civilizovaným způsobem – a abychom o tom mohli dávat lekce ostatním národům, máme v rukávu dvě esa: Sametovou revoluci (1989) a Sametový rozvod (1993). Všichni si musíme dávat pozor na své předsudky a unáhlené souzení lidí z jiných kultur.

I přes to, a také díky zmíněným výhodám, misi dělat můžeme a máme. Ať už zahraniční misi děláte, nějakým způsobem ji podporujete nebo se o ní začínáte zajímat, rád bych nás všechny

povzbudil: dávejme z toho co máme a tam kde to máme na srdci. Pojďme se modlit za Česko, usilovat o domácí misii, aby zde bylo co nejvíc lidí získaných pro Ježíše. Díky Bohu za zahraniční misionáře u nás. Misie je ale odevšud všude, do Česka i z Česka Pojďme se ptát, jak my můžeme požehnání, které jsme přijali, dát i dál mimo naši zem. Mám za to, že jako Češi (a Slováci, a Romové a další obyvatelé naší země) máme své nezastupitelné místo v rámci Boží celosvětové misie. I Moravští bratři v Ochranově měli tehdy omezené finanční i lidské zdroje a jakým byli nástrojem pro Boží království, a jsou nám v tom stále příkladem! Ano, na misijním poli budeme zřejmě často menšina v mezinárodním týmu, přesto však do nás Bůh vložil určitá specifika a díky historickým okolnostem máme opravdu dobré predispozice pro mezinárodní práci. Můžeme do toho jít s pokorou, ale i se zdravým sebevědomím hezky česky, kdy využíváme to, co máme. Pojďme tu misii trochu okořenit, osolit, případně očesnečit!